

PAWEŁ LEWANDOWSKI

Szkoła Główna Mikołaja Kopernika

pawel.lewandowski@sgmk.edu.pl

ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-4543-4382>

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
THE LEGAL BASES OF SPECIAL PASTORAL CARE
(TRNAVA, 28 MARCA 2025 ROKU)

Dnia 28 marca 2025 r. w Uniwersytecie Trnavskim w Trnawie odbyła się Międzynarodowa Konferencja Naukowa pt. *The Legal Bases of Special Pastoral Care* zorganizowana przez miejscowy Wydział Prawa, Filię w Elku Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie, Kolegium Nauk Prawnych Szkoły Głównej Mikołaja Kopernika w Warszawie oraz Instytut Prawa Kościelnego i Relacji Państwo-Kościół Użhorodzkiego Uniwersytetu Narodowego. Językiem wykładowym był angielski. Konferencja została przygotowana przez komitet naukowy i organizacyjny w składzie: dr Michaela Moravčíková, dr hab. Justyna Krzywkowska, ks. dr hab. Mieczysław Różański, prof. UWM, ks. dr Paweł Lewandowski i prof. Tetyana Karabin.

Międzynarodowa Konferencja Naukowa odbywała się w formie stacjonarnej, w ramach trzech sesji, które moderowali kolejno: ks. prof. Mieczysław Różański, dr Michaela Moravčíková i ks. dr Paweł Lewandowski.

Prelegentami pierwszego panelu byli: dr Michaela Moravčíková (Uniwersytet Trnavski w Trnawie, Słowacja) – *Legal Aspects of the Pastoral Care in Armed Forces*; ks. dr Wiesław Susz (Universidad de Huelva, Hiszpania) – *Legal Aspects of Pastoral Care in Spain*; ks. prof. Oleksandr Bilash (Użhorodzki Uniwersytet Narodowy, Ukraina) – *Legal Aspects of Pastoral Care in Ukraine*

oraz ks. dr Paweł Lewandowski (Szkola Główna Mikołaja Kopernika) – *Legal Aspects of Pastoral Care in Poland*.

W drugim panelu referaty wygłosili: prof. Justyna Krzywkowska (Filia w Elku Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie) – *Organisation and Functioning of the Catholic Pastoral Care in the Police in Poland*; o. dr Stanisław Kawa (Instytut Teologiczny im. św. Arcybiskupa Józefa Bilczewskiego we Lwowie, Ukraina) – *The Specifics of Military Chaplaincy in Ukraine*; prof. Tetyana Karabin (Użhorodzki Uniwersytet Narodowy, Ukraina) – *Legal Basis for Special Payments to Military Chaplains during Martial Law in Ukraine* oraz ks. prof. Mieczysław Różański (Filia w Elku Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie) – *Duties of a Prison Chaplain*.

Podczas trzeciego panelu zaprezentowali się: dr Daniel Milewski (Warszawska Uczelnia Biznesu i Psychologii „Moderna”) – *Freedom of Speech and Religion in the Era of AI Development*; dr Ryszard Pankiewicz (Akademia Zamojska) – *The Patient’s Right to Pastoral Care as a Manifestation of Freedom of Religion* oraz dr Maciej Andrzejewski (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II w Krakowie) – *Implementation of the Principle of Speed of Proceedings in the Declaration of Nullity of Marriage in Practice of the Metropolitan Court of Szczecin-Kamień*.

Konferencję podsumowali: ks. prof. Mieczysław Różański, dr Michaela Moravčíková i ks. dr Paweł Lewandowski.

Wygłoszone referaty naukowe uświadomiły słuchaczom wiele istotnych kwestii. Po pierwsze, zasadniczym trzonem działalności duszpasterskiej Kościoła katolickiego jest duszpasterstwo zwyczajne prowadzone na różnych poziomach (krajowym, diecezjalnym, dekanalnym, parafialnym) i adresowane do wszystkich wiernych chrześcijan. Ze względu jednak na specyficzne warunki życia i podejmowane zadania nie wszyscy wierni mogą dostatecznie korzystać z tej wspólnej i zwyczajnej opieki duszpasterskiej lub też odczuwają potrzebę pogłębionego przeżywania swojej wiary oraz zaangażowania się w działalność apostolską Kościoła. Z tego również powodu konferencje biskupów oraz poszczególni biskupi diecezjalni organizują dla tych wiernych duszpasterstwo specjalne.

Szczególną troską należy otoczyć wiernych, którzy z powodu sytuacji życiowej nie mogą w sposób zadowalający korzystać z ogólnej, zwykłej opieki duszpasterskiej proboszczów albo zupełnie są jej pozbawieni, jak np. liczni emigranci, wygnańcy i uciekinierzy, podróżujący statkami czy samolotami, koczownicy oraz inni, będący w podobnej sytuacji. Należy rozwijać odpowiednie metody duszpasterskie, które

pozwolą zatroszczyć się o życie duchowe tych, którzy dla wypoczynku na jakiś czas udają się w inne okolice (Dekret o pasterskich zadaniach biskupów w Kościele *Christus Dominus*, w: Sobór Watykański II, *Konstytucje. Dekrety. Deklaracje*, tekst polski, nowe tłumaczenie, Pallottinum, Poznań 2002, s. 244, nr 18).

Jak podkreślili prelegenci, duszpasterstwo specjalne nie może mieć priorytetu przed duszpasterstwem zwyczajnym, które pozostaje podstawowe, ale nie powinno być też pomijane czy zaniedbywane, ponieważ stanowi jego cenne uzupełnienie. Po drugie, celem wszelkich form podejmowanej i rozwijanej posługi duszpasterskiej jest umacnianie w wierze wszystkich wiernych chrześcijan. Duszpasterstwo specjalne ma zatem prowadzić do tego, aby objęci opieką pasterską prawdziwie kierowali się wskazaniem ewangelicznymi i stosowali je w uwarunkowaniach społecznych, w których się znajdują, a przez to nie oddzielali spraw Bożych od spraw ludzkich. Po trzecie w końcu, w duszpasterstwie specjalnym powinny znaleźć swoje odzwierciedlenie inicjatywy i wskazania płynące ze Stolicy Apostolskiej, miejscowych konferencji biskupów, jak też wytyczne poszczególnych biskupów diecezjalnych i kierujących strukturami centralnymi duszpasterstwa zwyczajnego w Kościołach partykularnych.